

STANDPUNTEN

Door Jos Deroose, directeur van de beroepsvereniging «Hand in Hand» Zeebrugge.

De werkhuizen van SCAP zullen straks officieel worden ingehuldigd door minister Bertrand die hierdoor als minister van Verkeerswezen, m.i. een wel sprekende getuigenis aflegt van zijn overtuiging dat ons visserijbedrijf zeer grote noodzaak heeft aan, en bijzonder veel nut te vinden krijgt in de coöperatieve werking van de visserij.

Het is verheugend en het is onbetwistbaar een hart onder de riem wanneer een minister van Verkeerswezen durft getuigen van de noodzaak aan coöperatieve gedachte en coöperatieve werking.

Even verheugend is de gedachte dat alle betrokkenen in de visserij de uitnodiging van SCAP zullen aanvaarden en aldus minister Bertrand het bewijs zullen leveren van hun eigen overtuiging en hun eigen goede en vaste wil om de coöperatieve te helpen uitbouwen en steunen.

Minder verheugend is de werkelijkheid, die moet worden vastgesteld na de officiële plechtigheden!

Is onze visserij gewonnen voor de coöperatieve gedachte? Ik geloof het niet.

Toen Hand in Hand in september 1960 met de volledige instemming van de Algemene Vergadering, de coöperatieve afdeling van SCAP te Zeebrugge overnam, was ik persoonlijk overtuigd dat onze coöperatieve in nauwelijks een jaar zou uitgebouwd worden tot een alles

omvattend organisme aan de Oostkust.

Dat dit niet is gebeurd, dat Hand in Hand weliswaar een voor de concurrentie pijnlijke snelle uitbouw heeft gekend, maar nog altijd niet IEDEREEN heeft kunnen bereiken, is aan meerdere invloeden en afwijkende geestesgesteltnissen toe te schrijven, maar is in hoofdzaak te wijten aan, wat ik noemen zal «de personencultus». Wij zijn een volk van godendienaars, een volk zonder geloof maar met een massa goede en slechte goden.

De uitzonderingen daargelaten, komt men naar de coöperatieve omdat de coöperatieve geleid wordt, beheerd wordt, vertegenwoordigd en gediend wordt door sympathieke mensen, en men blijft uit de coöperatieve weg omdat de meestergast, de telefonist, de voorzitter of de loopjongen antipathiek zijn; om dezelfde reden koopt men of koopt men niet bij partikulieren.

Dat is niet zo bedroevend voor de coöperatieve als wel voor de reders, die vandaag beschimpen wie ze gisteren aanbaden. Het komt er in de visserij niet op aan iets goed te «doen»; het komt er op aan een goede pers te hebben; het komt er op aan niet té standvastig te zijn, zodat de tegenpartijen niet al te veel kwaad zouden vertellen...

Als het ons ooit gelukt zou zijn een reder zodanig te helpen, dat hij niet failliet ging, of iemand zulkdanige raad te geven dat hij onverwacht 400.000 F binnenkreeg, iemand's zoon door de zeevaart-inspectie te laten aanvaarden, of voor een reder een koper met grote

koopsom te vinden, dan zouden wij overtuigd zijn geweest dat deze «geholpenen» klanten voor het leven zouden worden, niet omdat wij hen daartoe zouden hebben verplicht, maar omdat wij hen zouden hebben overtuigd, overtuigd met onze hulp, die een hulp voor iedereen kan worden.

Mensen die men geholpen heeft, worden ongevraagd lid van hun eigen (!) coöperatieve totdat... zij denken dat zij u lang genoeg in de ogen hebben gekeken. Ze zijn niet naar de coöperatieve gekomen omdat ze denken dat daar hun grootste voordeel ligt, doch omdat ze zich «zedelijk verplicht» gevoelden. Ze hebben nooit begrepen wat hun eigen vereniging beoogt!

Er zijn ook anderen, zij die het wél goed menen, zij die verder zien dan het strandhoofd en weten wat er in de andere landen aan het gebeuren is. Deze komen vanzelfsprekend naar de coöperatieve, deze verdedigen de coöperatieve gedachte, totdat ze vermoeid geraken een profeet op de kade te zijn, totdat ze het beu worden altijd te moeten toezien hoe andere NADIEN komen profiteren van hun opofferingen.

Als er dan iemand een stunt uithaalt en gedurende een half jaar durft verkopen met verlies, dan is de verwarring algemeen en verliest iedereen het hoofd omdat de coöperatieve niet geneigd is met verlies te verkopen... Niemand beseft dat de stunt slechts wordt uitgehaald om zand in de ogen te strooien en de coöperatieve te doen verdwijnen. Als de coöperatieve MOET verdwijnen, is dit wel het sterkste bewijs dat men de coöperatieve vreest!

De profiteurs echter vergeten alle goede voornemens: de profiteurs

vergeten alle «zedelijke verplichtingen», de profiteurs geloven maar al te graag de beloften en de kwade nijd. We werden gisteren aanbeden; we worden vandaag bedreigd in de kade te worden gesmeten.

X X X

Mijn standpunt innemen wil nochtans geen zwanenzang zijn. Niettegenstaande alle toestanden en bedoelingen, verkocht Hand in Hand gedurende de eerste zes maanden 1964 zoveel gasoil als gedurende het ganse jaar 1963. De verkoop werd dus verduubeld, eensdeels dank zij de goden of de afgoden die ook Hand in Hand bezit; grotendeels omdat steeds meer reders, gelukkiglijk, tot die uitzonderingen gaan behoren, die uitzonderingen die weten wat een coöperatieve kan én moet zijn.

Dit pessimistisch standpunt verklaar ik alleen omdat ik het dwaas vind met oogkleppen rond te lopen, waarom ik wilde verduidelijken dat onze visserij nog niet coöperatievinnend is.

Ik heb dit standpunt hier voornamelijk willen innemen om die mensen te doen blozen die luidruchtig in de hand zullen klappen wanneer de Hogere Overheid straks de coöperatieve gedachte zal huldigen, maar die nadien met des te meer naïjver de opgang van de coöperatieve zullen willen belemmeren.

Ik geloof dat SCAP aan een groot waagstuk is begonnen, maar het zou mij toch niet verwonderen wanneer die luidruchtige handklappende nijdgaards eerlang heel erg zullen blozen... omdat alles afhangt van de leiding en die is er in SCAP, dank zij een mens, die er sedert talrijke jaren alles voor over heeft.

De Waterman heeft het over Koöperatie en Koöperatieven

Moest ik zoals sommige mensen dit kunnen, goed verhaaltjes kunnen vertellen, dan zou dit briefje beginnen met: «er waren eens zeven verstokte individualisten...» In 't kort gezegd, zou het verhaal hierop neerkomen: het stelletje individualisten leefde individualistisch, vrij en gelukkig, ieder voor zich, en de Heer voor allen, en het was goed zo. Maar nu kwam een gevaar opdagen, en met dit ene, nog andere, zodat ze tenslotte langs alle zijden bedreigd waren. Ze verweerden zich alle zeven zeer moedig, ieder voor zich. De een hield het beter uit dan de andere, maar allen waren ze na korte tijd in een weinig benijdenswaardige situatie gekomen, zoals dat heet. Toen waren er een tweetal die tegen elkaar riepen: «Laten we rug aan rug gaan staan, zo zal het beter gaan». Dat deden ze, en het ging inderdaad makkelijker. Na een tijdje kwamen ook een derde en 'n vierde het groepje vergroten, en zij gelukten erin de gevaren af te weren. De drie anderen... nou ja, de verstandige lezer heeft natuurlijk al lang begrepen hoe het verhaaltje eindigt. De overblijvendenden konden verder vrij en individualistisch leven, maar ze hadden iets uit de meegemaakte ervaring geleerd, en dus bleven ze mekaar steunen.

Men zegt dat de vissers en de reders individualisten zijn. En er klinkt meestal een zeker verwijt in dit woord. Men zegt soms «onver-

beterlijke individualisten» en dan is het verwijt vrij duidelijk. We kunnen hierop antwoorden: Goddank! Er zijn dus in deze georganiseerde, gestandaardiseerde en gerationaliseerde wereld, waarin de mens vol hoop en verwachting opkijkt naar de Overheid, zelfs voor de organisatie van zijn «vrije tijdsbesteding» toch nog mensen die op eigen benen wensen te staan. Mensen die iets kunnen aanpakken uitsluitend volgens hun eigen opvattingen en doorvoeren op de manier die zij zelf, en zij alleen, wensen. Die, wanneer het lukt kunnen zeggen «Dit heb ik tot stand gebracht, met deze twee handen, en met dit hoofd», en wanneer het mislukt: «Ik heb gehandeld naar best vermogen; het is mislukt; geen mens hoeft zich daarover te bekommeren het gaat niemand aan».

Inderdaad in de visserij houdt men nog aan zijn onafhankelijkheid en dit is één van de mooie kanten van dit bedrijf, en we mogen er allemaal trots op zijn.

Maar... laten we denken aan de zeven individualisten!

In één van mijn vorige briefjes had ik het erover dat een buitenlands vakblad tot de konklusie gekomen was dat de visserij in volle evolutie is.

Wat meest opvalt in deze evolutie is dat ze voltrekt op verschillende gebieden tegelijk: technisch, financieel, wetenschappelijk en handelspolitisch.

Of verandering steeds verbetering van de toestand meebrengt is nooit zeker, maar wat wel zeker is, is dat er aan natuurlijke evolutie geen tegenhouden is. En wat men ook met vrij grote zekerheid kan zeggen, is dat men geen pan spek met eieren kan bakken zonder eieren stuk te slaan.

De grote verandering die zich in de wereldvisserij voltrekt, en inzonderheid deze die ons rechtstreeks aangaan, zullen ongetwijfeld ook voor ons bedrijf goede en kwade gevolgen hebben. We hebben al 'n en ander ondervonden (uitbreiding van voorbehouden visserijzones, o.m. rond IJsland, liberalisatie in Benelux en E.E.G.-verband) maar dat is allemaal nog maar een begin. Sommige mensen hebben reeds schade geleden, andere hebben voordelen geplukt, maar het gehele bedrijf komt zeker aan de beurt.

In deze omstandigheden zullen we meer dan ooit, ieder briefje van duizend frank kunnen gebruiken. Of er hogere verdiensten zullen uit de bus komen, kan nog moeilijk voorspeld worden, maar dat we meer dan ooit de uitgaven onder strikte controle zullen moeten houden, lijdt geen twijfel. Minder dan minder dan ooit het geval was zal het bedrijf zich de weelde veroorloven nutteloze uitgaven te doen, fouten te begaan of zaken duurder te betalen dan strikt noodzakelijk is.

Op dit gebied werd reeds overal in de wereld, een flinke ervaring

opgedaan. Neem nu eens de landbouw, niet alleen in Europa en N-Amerika, maar ook in Azië, Afrika, Zuid-Amerika. Kijk naar de visserij in de Scandinavische landen en dichter bij ons. Overal heeft coöperatie de vier individualisten geholpen om op hun benen te blijven staan. In sommige gevallen heeft ze werkelijk wonderen verricht.

Dit wil nog niet zeggen dat het een wondermiddel is, dat altijd, overal en in alle omstandigheden 's mensen maleien geneest zonder dat ze zelf ook maar verder een vinger verroeren. Suksesvolle coöperatie zonder goede kooperanten is onmogelijk. Heren individualisten, denk daaraan.

Wat gezegd over ons eigen landje? Wel, dat lijkt me niet zo kwaad te zitten. De resultaten die reeds bereikt werden, de verwezenlijkingen die bezig zijn tot stand te komen geven een mens moed. Niet iedereen doet mee? Niet alle activiteiten worden door de coöperatie gedekt.

Nou, nou laten we niet overdrijven. Tot hen die de coöperatieve gedachte met hart en ziel toegedaan zijn, zou ik zeggen: «Denkt erom: «coöperatie» wil niet noodzakelijk zeggen «monopolie». Een monopoliepositie van een coöperatieve kan zelfs gevaarlijk zijn. Proficiat voor wat werd verwezenlijkt, en houdt goede moed. Het komt goed. Het moet goed komen want anders loopt het mis met onze visserij».